

Foreign Language Learning Management Model to Build Graduates 4.0

Somporn Gomaratur*

Ph.D. (Education Management), Assistant Professor
College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University

*Corresponding author: somporn@dpu.ac.th

Received: February 24, 2020/ Revised: June 5, 2020/ Accepted: June 19, 2020

Abstract

This is a quantitative and qualitative research that aimed at 1) studying conditions and expectations of foreign language learning management to build graduates 4.0, 2) creating a foreign language learning management model to build graduates 4.0, 3) evaluating a foreign language learning management model to build graduates 4.0. Population and samples were learners and instructors at the undergraduate level from universities in Bangkok and its vicinity. The research tools were the questionnaire and the in-depth interview. Statistics used to analyze data were percentage, mean scores, and standard deviation.

The research results showed that 1) The conditions and expectations of foreign language learning management to build graduates 4.0 are to illustrate, the concept focuses on language competencies for careers; the integrated curriculum connects professional knowledge with language competencies; learning standards emphasize creation of professional competencies and language competencies; principles of learning management uses blended learning; learning environment includes classroom learning, out-of-class learning, and on the job training; and assessment and evaluation includes pre-assessment, formative assessment, summative assessment, and output and outcome results. 2) The foreign language learning management model is called Blended Learning to Enhance Language Competencies which consists of 6 components including concept, curriculum, learning standards, principles of learning management, learning environment, and assessment and evaluation. 3) The created model has been assessed for quality as appropriate. Feasibility, accuracy, and usefulness.

Keywords: Learning Management, Foreign Language, Foreign Language Learning Management, Graduates 4.0

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0

สมพร โกมารทัต*

ศษ.ด. (การจัดการการศึกษา), ผู้ช่วยศาสตราจารย์
วิทยาลัยครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
*ผู้ประสานงาน: somporn@dpu.ac.th

วันรับบทความ: 24 กุมภาพันธ์ 2563/ วันแก้ไขบทความ: 5 มิถุนายน 2563/ วันตอบรับบทความ: 19 มิถุนายน 2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและความคาดหวังการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 2) สร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 3) ประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 ประชากรและตัวอย่าง คือ ผู้เรียนและผู้สอนระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพและปริมณฑล เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพและความคาดหวังการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 พบว่าแนวคิดการจัดการเรียนรู้เน้นสมรรถนะทางภาษาเพื่ออาชีพ หลักสูตรการบูรณาการความรู้ทางวิชาชีพและสมรรถนะทางภาษา มาตรฐานการเรียนรู้เน้นการสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพและสร้างสมรรถนะทางภาษา หลักการจัดการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) สภาพการเรียนรู้ คือ การเรียนในชั้นเรียน การเรียนนอกชั้นเรียน และการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (On The Job Training) การวัดประเมินผล การเรียนรู้ เป็นการวัดประเมินผลก่อนเรียน การวัดประเมินผลระหว่างเรียน การประเมินผลหลังสิ้นสุดการเรียน หรือการประเมินผลรวม และการประเมินผลงานหรือโครงการ 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 มีชื่อว่า การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อสร้างสมรรถนะทางภาษา (Blended Learning to Enhance Language Competencies) มี 6 องค์ประกอบ คือ แนวคิด หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ หลักการจัดการเรียนรู้ สภาพการเรียนรู้และการวัดประเมินผล 3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อสร้างสมรรถนะทางภาษาได้ผ่านการประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และความเป็นประโยชน์

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, ภาษาต่างประเทศ, การจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ, บัณฑิต 4.0

บทนำ

คนไทย 4.0 คือปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตามนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ว่าในยุคประเทศไทย 1.0 และยุคประเทศไทย 2.0 การจัดการเรียนรู้ในสองยุคนี้เน้นการอบรมสั่งสอนให้ความรู้เพื่อผลิตคนในการสร้างชาติ เน้นการถ่ายทอดความรู้ (Transmission Approach) เป็นการให้ความรู้ สอนโดยการบรรยาย การฝึกฝน การกล่อมเกล่าให้ผู้เรียนเกิดความรู้และเชื่อฟัง เป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ในยุคนี้คือการถ่ายทอดความรู้และทักษะจากผู้สอนโดยตรงสู่ผู้เรียน ในยุคประเทศไทย 3.0 เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ในยุคนี้เพื่อยกระดับคนในประเทศให้กินดีอยู่ดี เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ คือ ผู้เรียนคิดได้ ทำเป็นด้วยตนเอง เป็นยุคของการสร้างองค์ความรู้ (Transformational Constructionist Approach) อันเป็นการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 20 ซึ่งเป็นยุคของการเริ่มต้นของเทคโนโลยีสมัยใหม่ การจัดการเรียนรู้ในยุคประเทศไทย 3.0 ครูหรือผู้สอนจะสอนน้อยลง เป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) แต่การสอนยังเป็นการบรรยายที่สอดแทรกการเรียนรู้ผ่านสื่อประสมที่เน้นคอมพิวเตอร์ (Learning through Multi Technology) มาถึงยุคประเทศไทย 4.0 ซึ่งเป็นยุคในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้เพื่อพัฒนาองค์ความรู้สู่ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) ด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ (Transactional Approach) เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้เพื่อผลิตคนสร้างผลงานอันเป็นนวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและผลิตคนไทย 4.0 ไพทอร์ย สีนลาร์ตัน (2561) และทวีศักดิ์จินดานุรักษ์ (2560) กล่าวว่า การสอนในยุค 4.0 ต้องการให้ผู้เรียนสามารถสร้างผลผลิตอย่างสร้างสรรค์ การจัดการเรียนรู้ควรเน้นการคิด การประดิษฐ์ การสร้างสิ่งใหม่ได้องค์ความรู้ใหม่ และสามารถบูรณาการความรู้จากหลายศาสตร์เข้าด้วยกันผลิตเป็นผลงานของตนเอง จากการศึกษาแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผลลัพธ์ทางการเรียน (Learning

Outcome) เป็นหลัก มีหลายหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Jones, 2007) การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Markham, 2011) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Barrett, 2010) การเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2559) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (ปริญญา เทวานฤมิตรกุล, 2560) การจัดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (Active Learning) (วิทวัส คумภุมเมศ, 2561) การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ (ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน, 2561) การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Heather and Michael, 2012)

เป้าหมายของการเรียนภาษาต่างประเทศในยุคประเทศไทย 4.0 เพื่อสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งใช้ในชีวิตประจำวัน และการงานอาชีพ ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มากที่สุดทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน จากผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 ของสมบัติ ศศิทธิ์และคณะ (2560) พบว่า แนวคิดการสอนภาษาอังกฤษทั่วโลกในปัจจุบันให้ความสำคัญกับสมรรถนะทางการสื่อสาร (Communicative Competency) การจัดการเรียนการสอนจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนภาษาสามารถใช้ภาษาสื่อสารในสังคมโลกได้จริง พัฒนาผู้เรียนภาษาให้มีความรู้หลักภาษา (Form) ควบคู่กับการใช้ภาษาสื่อสาร (Use) ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving) และการทำงานร่วมกันเป็นทีม (Collaboration and Team Work) ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นเองจากการเรียนตัวภาษาและการใช้ภาษาในสถานการณ์สื่อสารได้เหมาะสม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าภาษาเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนที่สำคัญของการก้าวสู่เวทีสากล การสร้างและพัฒนาคนไทย 4.0 เพื่อพัฒนาประเทศเป็นประเทศไทย 4.0 ตาม

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สามารถก้าวไปในระยะ 10 ปีแรกได้ ควรพัฒนาเยาวชนที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นเป้าหมายแรก ด้วยเหตุที่การศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นช่วงสุดท้ายของการเป็นนักศึกษา ก่อนที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งผู้วิจัยขอเรียกว่า “บัณฑิต 4.0” บัณฑิตในยุคประเทศไทย 4.0 จำเป็นต้องมีทักษะความเป็นนานาชาติ (Internationalization Skills) อันเป็น ความรู้ความสามารถในการสื่อสารในสังคมโลก ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพและความคาดหวังการจัด

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0

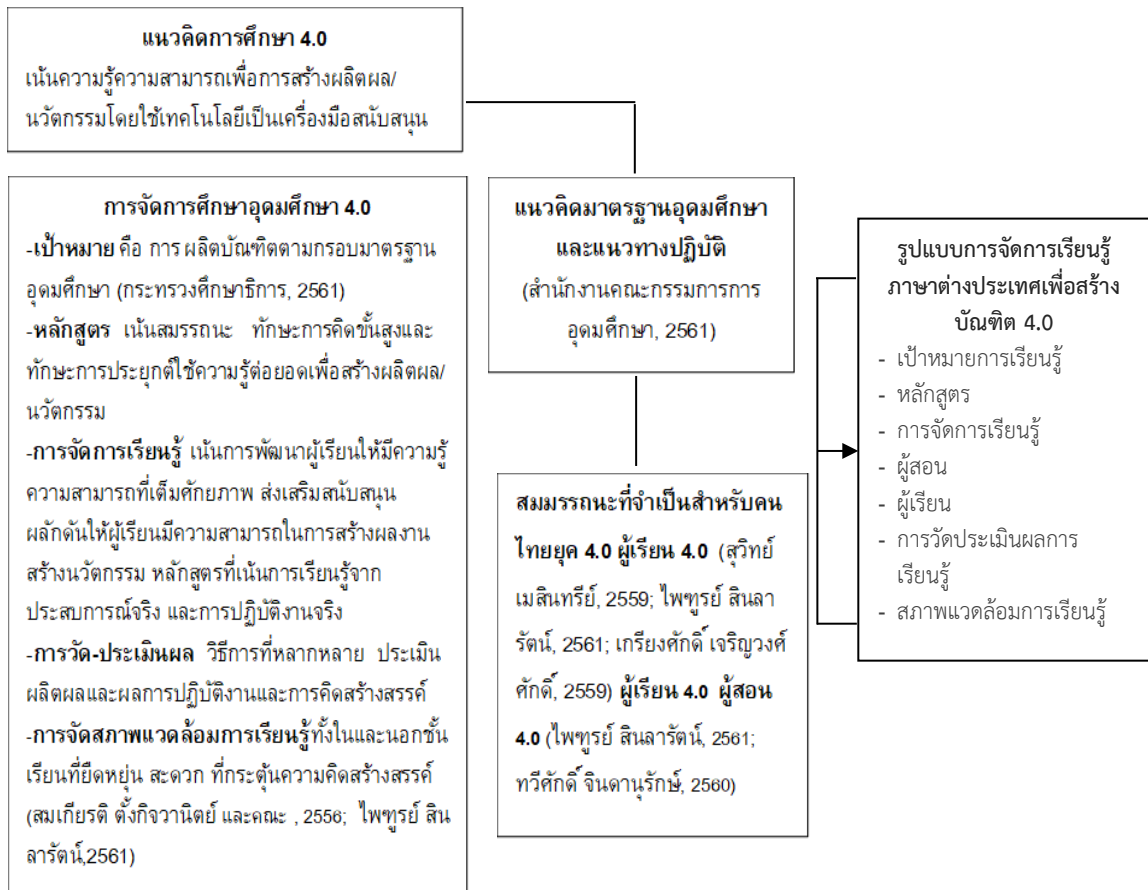
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความคาดหวังการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0
2. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0
3. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีระเบียบวิธีวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัยนี้ คือ ผู้เรียนระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยทั่วประเทศในปีการศึกษา 2560 จำนวน 1,715,976 คน* ได้ขนาดตัวอย่างที่ต้องการเท่ากับ 625 คน จากนั้นทำการเลือกมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่จะเป็นตัวอย่างด้วยการจับสลาก และเลือกแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของมหาวิทยาลัยได้ตัวอย่างผู้เรียนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต และมหาวิทยาลัยรังสิต

1.2 ตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ผู้สอนภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพและปริมณฑล 8 แห่ง เลือกสุ่มด้วยการจับสลาก ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต และมหาวิทยาลัยรังสิต และสุ่มตัวแทนผู้สอนแบบเจาะจงได้ตัวแทนผู้สอนแต่ละ 2 ท่าน รวม 16 ท่าน เพื่อทำการสัมภาษณ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและความคาดหวังการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 ที่ผ่านการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Consistency: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าเฉลี่ยทั้งฉบับอยู่ระหว่าง .80-1.00 และหาความเที่ยงโดยการคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟา

ของครอนบัค (Cronbach' s Alpha Coefficient) แบบสอบถามทั้งชุดมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.961

2.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นเครื่องมือที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและความคาดหวังการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 สร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้อ้อมวิเคราะห์ สังเคราะห์สร้างเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0

2.3 แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการประเมินรูปแบบของ Eisner (1976) เพื่อสร้างแบบประเมินรูปแบบที่ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพ 4 ด้าน คือ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสมด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์ เพื่อใช้ประเมินและรับรองรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0

3. ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเชิงปริมาณโดยแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลสภาพและความคาดหวังการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 ในมุมมองของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเชิงคุณภาพดำเนินการ ดังนี้

2.1 นำผลการศึกษาที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 สร้างเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างทำการสัมภาษณ์ตัวแทนผู้สอนระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพและปริมณฑล จำนวน 16 ท่าน เพื่อให้ได้ข้อสรุปและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

2.2 ประมวลผลการสัมภาษณ์และข้อคิดเห็นต่าง ๆ สร้างเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 (ฉบับร่าง)

2.3 นำรูปแบบฯ ที่สร้างขึ้นตรวจสอบและประเมินคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

* รายงานการศึกษาไทย พ.ศ.2561 สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล มี 2 ลักษณะ คือ

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามฯ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการประเมินคุณภาพรูปแบบโดยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็น (Index of Item Objective Congruence : IOC)

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. สภาพและความคาดหวังการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 ได้จากข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่า

1.1. เป้าหมายการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 ที่เหมาะสม คือ ผู้เรียนสามารถสื่อสารฟัง พูด อ่าน เขียนระดับบุคคล (Interpersonal Communication) สามารถตีความและวิเคราะห์สิ่งที่ได้รับรู้และสื่อสาร (Interpretive Communication) และสามารถนำเสนอข้อมูลและแนวคิดต่าง ๆ ที่ต้องการสื่อสาร (Presentation Communication)

1.2. แนวคิดการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมกับการสร้างบัณฑิต 4.0 คือ แนวคิดที่เน้นสมรรถนะทางภาษาเพื่ออาชีพ เน้นการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร เน้นการใช้ภาษาที่ถูกต้องและบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขา

1.3. หลักสูตรภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 ที่เหมาะสม คือ หลักสูตรบูรณาการความรู้ทางวิชาชีพและภาษาต่างประเทศ และสมรรถนะทางภาษา

1.4. มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมกับการสร้างบัณฑิต 4.0 คือ การสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพ และสร้างสมรรถนะทางภาษา

1.5. หลักการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการสร้างบัณฑิต 4.0 คือ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) กล่าวคือผู้สอนถ่ายทอดความรู้ โดยมีแนวทางคือ ถ่ายทอดความรู้

เรื่องภาษา โครงสร้างและกลวิธีการเรียน การฝึกทักษะทางภาษาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และจัดทำแผนการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลาย และใช้สื่อที่เหมาะสม หลากหลาย และทันสมัย การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ การบรรยาย + การฝึกทักษะภาษา การบรรยาย+กิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การเรียนรู้จากสถานการณ์จำลอง (Simulation Based Learning) การเรียนรู้จากโจทย์สถานการณ์ (Scenario Based Learning) การเรียนรู้จากกิจกรรม (Activity Based Learning) การเรียนรู้จากภาระงาน (Task Based Learning) การเรียนรู้จากโครงงาน (Project Based Learning) การเรียนรู้จากปัญหา (Problem Based Learning) การเรียนรู้เชิงผลิตภาพ (Productivity Based Learning) การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (On the Job Learning) และการบรรยาย+การเรียนออนไลน์ (E-Learning) การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อ ได้แก่ การเรียนออนไลน์ (E-Learning) และการเรียนผ่านสื่อดิจิทัล (Digital Learning)

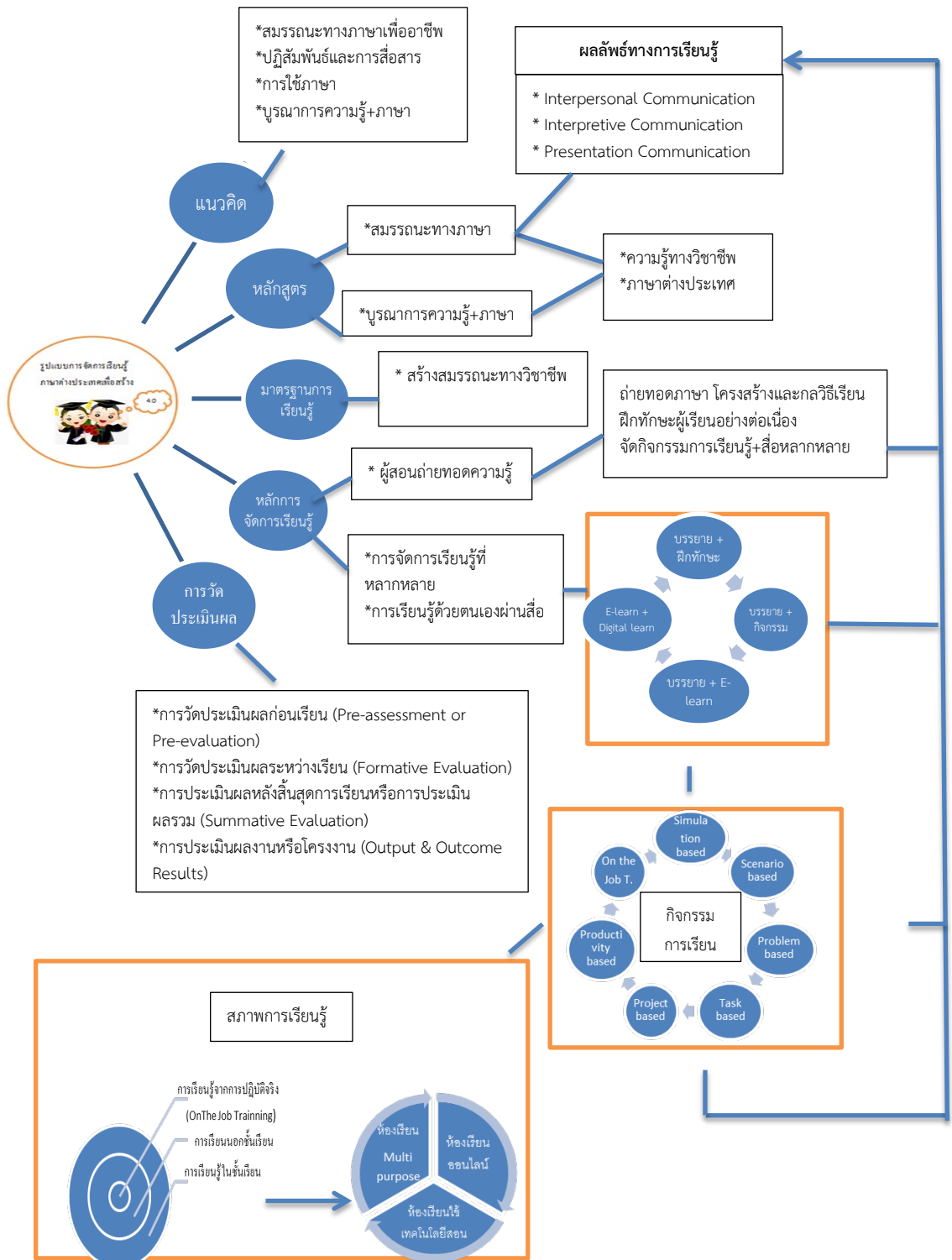
1.6. สภาพการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 คือ การเรียนในชั้นเรียน การเรียนนอกชั้นเรียน และการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (On The Job Training)

1.7. การวัดประเมินผลการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 คือ การวัดประเมินผลก่อนเรียน (Pre-assessment or Pre-evaluation) การวัดประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Evaluation) การประเมินผลหลังสิ้นสุดการเรียนหรือการประเมินผลรวม (Summative Evaluation) และการประเมินผลงานหรือโครงงาน (Output & Outcome Results)

2. ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 ที่ชื่อว่า “การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อสร้างสมรรถนะทางภาษา” (Blended Learning to Enhance Language Competencies) แสดงในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อสร้างสมรรถนะทางภาษา (Blended Learning to Enhance Language Competencies Model)

3. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 พบว่า ภาพรวมของรูปแบบฯ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.99 ถือว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 ที่สร้างขึ้น ผ่านประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และความเป็นประโยชน์

อภิปรายผล

กระบวนการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสร้างด้วยกระบวนการวิจัยทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และผ่านการรับรองคุณภาพของรูปแบบฯ ด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางสาขาที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษา ต่างประเทศ เพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 ที่ชื่อว่า “การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อสร้างสมรรถนะทางภาษา” (Blended Learning to Enhance Language Competencies) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ แนวคิด หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ หลักการจัดการเรียนรู้ สภาพการเรียนรู้ และการวัด ประเมินผล ผู้วิจัยขออภิปรายดังนี้

ข้อมูลที่ได้จากผู้เรียนในการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาเพิ่มเติมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้สอนเรื่องสภาพและความคาดหวังการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 ทั้ง 6 องค์ประกอบได้ข้อสรุปที่มีความเห็นไปในทางเดียวกันคือ **ด้านแนวคิดการจัดการเรียนรู้** เน้นสมรรถนะทางภาษาเพื่ออาชีพ เน้นการใช้ภาษาที่ถูกต้อง และบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ในประเด็นนี้สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่สร้างคนไทย 4.0 ของ สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2559) ที่กล่าวว่า คนไทย 4.0 ตามที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้กำหนดคนไทย 4.0 เป็นคนไทยที่มีทักษะความรู้ และความสามารถ ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ มีทักษะการทำงานที่

พร้อมเข้าสู่ตลาดงานสากล และสอดคล้องกับสมพงษ์ จิตระดับ และกมลวรรณ พลับจัน (2560) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทย 4.0 เป็นการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ (Integrative Learning) ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับโลก การเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจการค้า การเป็นผู้ประกอบการ สิทธิ พลเมือง สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม **ด้านหลักสูตร**คือ หลักสูตรบูรณาการความรู้ทางวิชาชีพและภาษาต่างประเทศ และสมรรถนะทางภาษา และ**ด้านมาตรฐานการเรียนรู้** การสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพ และสร้างสมรรถนะทางภาษา ในประเด็นนี้สอดคล้องกับที่ เอนก เทียนบุษยา (2559) กล่าวว่า หลักสูตรภาษาต่างประเทศระดับอุดมศึกษา ควรเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นสมรรถนะหลักสูตรที่มุ่งเน้นสมรรถนะ หมายถึงหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถเหมาะสมกับการปฏิบัติงานและการประกอบอาชีพ และเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ คือผู้เรียนสามารถสื่อสารฟัง พูด อ่าน เขียนระดับบุคคล (Interpersonal Communication) สามารถตีความและวิเคราะห์สิ่งที่ได้รับรู้และสื่อสาร (Interpretive Communication) และสามารถนำเสนอข้อมูลและแนวคิดต่าง ๆ ที่ต้องการสื่อสาร (Presentation Communication) อันเป็นเป้าหมายการเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 ของรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น **ด้านหลักการจัดการเรียนรู้** เป็นการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) กล่าวคือ การเรียนรู้ที่เน้นผู้สอนถ่ายทอดความรู้และผู้เรียนต่อยอดความรู้นั้น ๆ การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับ Bernath (2012) ที่กล่าวว่า การเรียนแบบผสมผสาน หรือ Blended Learning หมายถึง โปรแกรมทางการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการผสมผสานระหว่างการสอนในชั้นเรียน การเรียนรู้นอกชั้นเรียน และการเรียนรู้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อดิจิทัล และ Moore (2006) กล่าวว่า การเรียนแบบผสมผสานเป็นการผสมผสานระหว่างการเรียนแบบเผชิญหน้ากับการเรียนแบบออนไลน์เข้าด้วยกันซึ่งมีทั้งส่วนประกอบที่เป็นการเรียนในห้องเรียนและการเรียนแบบ

ออนไลน์ โดยใช้อุปกรณ์ประกอบของการเรียนแบบออนไลน์เพิ่มเติมช่องว่างของการเรียนในห้องเรียน ในขณะที่ Singh (2003) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานว่าเป็นการเรียนโดยใช้วิธีสอนที่หลากหลายเข้าด้วยกันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด และสอดคล้องกับ Bonk & Graham (2006) ที่กล่าวว่าวิธีการเรียนการสอนแบบผสมผสานเป็นการผสมผสานระบบการเรียนรู้ (Learning Systems) ที่หลากหลายเข้าด้วยกันเพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนรู้ของผู้เรียน อีกทั้งทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนาน นอกจากนี้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอย่างฝึกทักษะความคิดต่าง ๆ ตามกระบวนการจัดเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถเรียนรู้เพิ่มเติม ฝึกสมรรถนะทางภาษาจากการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อดิจิทัล อันเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่สร้างปัญญาที่เป็นการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เนื้อหาไปสู่ความเข้าใจแท้จริงในระดับที่นำไปใช้ได้ สถานการณ์จริง เรียนรู้เนื้อหาพร้อม ๆ กับการใช้ประโยชน์ในสถานการณ์จริง ผลการเรียนรู้คือจำได้ (remember) เข้าใจ (understand) ประยุกต์ใช้ (apply) วิเคราะห์ (analyze) ประเมิน (evaluate) และสร้างสรรค์ (create) ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางการสร้างสรรค์ปัญญา เช่น แนวคิดพุทธินิยม (Cognitivism) แนวคิดพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) และแนวคิดสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) นอกจากนี้การเรียนแบบผสมผสานจะนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายและผลลัพธ์ทางการเรียนภาษาต่างประเทศของคนในศตวรรษที่ 21 คือ สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศ (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ระดับบุคคล (Interpersonal Communication) สามารถตีความและวิเคราะห์ภาษาต่างประเทศสิ่งที่ได้รับรู้และสื่อสาร (Interpretive Communication) และสามารถนำเสนอข้อมูลและแนวคิดต่าง ๆ ที่ต้องการสื่อสารภาษาต่างประเทศ (Presentation Communication) ในประเด็นแนวการจัดการเรียนรู้เป็นการเน้นสมรรถนะเพื่ออาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ให้กับผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 ของ สมบัติ คชสิทธิ์ และคณะ (2560) ที่ว่า แนวคิดการสอนภาษาอังกฤษทั่วโลกในปัจจุบันให้ความสำคัญกับสมรรถนะทางการสื่อสาร (Communicative Competency) และผลการศึกษานวการสอนภาษาต่างประเทศที่ผู้เรียนพึงประสงค์ คือสอนด้วยวิธีการสอนที่หลากหลาย และใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายสอนให้ผู้เรียนรู้โครงสร้างไวยากรณ์หรือโครงสร้างภาษาซึ่งก็สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนภาษาสามารถใช้ภาษาสื่อสารในสังคมโลกได้จริง พัฒนาผู้เรียนภาษาให้มีความรู้หลักภาษา (Form) ควบคู่กับการใช้ภาษาสื่อสาร (Use) ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving) และการทำงานร่วมกันเป็นทีม (Collaboration and Team Work) ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นเองจากการเรียนตัวภาษาและการใช้ภาษาในสถานการณ์สื่อสารได้เหมาะสม (สมบัติ คชสิทธิ์, จันทน์ อินทรสุด และธนกร สุวรรณพฤติ, 2560) นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นการปรับเปลี่ยนและพัฒนาผู้เรียน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ (Practice Based Learning) การเรียนรู้โดยอาศัยกระบวนการวิจัย (Research process Based Learning) การเรียนรู้จากสถานการณ์จำลอง (Simulation Based Learning) การเรียนรู้จากโจทย์สถานการณ์ (Scenario Based Learning) การเรียนรู้จากกิจกรรม (Activity Based Learning) การเรียนรู้จากภาระงาน (Task Based Learning) การเรียนรู้จากโครงการ (Project Based Learning) การเรียนรู้จากปัญหา (Problem Based Learning) การเรียนรู้เชิงผลิตภาพ (Productivity Based Learning) การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (On the Job Learning) การเรียนรู้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อดิจิทัล **ด้านสภาพการเรียนรู้** คือ การเรียนในชั้นเรียน การเรียนนอกชั้นเรียน และการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (On

The Job Training) ทั้งหลักการจัดการเรียนรู้และสภาพการเรียนรู้ก็สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ Churches (2008) ที่ว่าการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ความรู้ (Create knowledge) จากกระบวนการได้รับความรู้ (Knowledge Acquisition) การลงลึกในความรู้ (Knowledge Deepening) และการสร้างสรรค์ความรู้ (Knowledge Creation) การสอนจะต้องสร้างสมรรถนะเพื่อสร้างสรรค์ความรู้จากกระบวนการเรียนรู้ด้วยการกระทำ และการฝึกทักษะ (Learning by doing & practice) จากงานหรือกิจกรรมในบริบทหรือปัญหาในโลกที่เป็นจริง ซึ่งรูปแบบฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สภาพการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้ในชั้นเรียนด้วยการเรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ห้องเรียนที่ใช้เทคโนโลยี ห้องเรียนแบบ multi-purpose ห้องเรียนออนไลน์ การเรียนรู้นอกชั้นเรียนจากสื่อดิจิทัล การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (On the Job Training: OJT) ดังนั้น ในภาพรวมของรูปแบบฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom (Bloom's Taxonomy) คือ จากทักษะการคิดในการจำ (Remembering) ความเข้าใจ (Understanding) การประยุกต์ใช้ (Applying) ไปสู่ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Analyzing) การประเมินค่า (Evaluating) และการสร้างสรรค์ (Creating) อันเป็นทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างความรู้ และสมรรถนะของบัณฑิต 4.0 **ด้าน การวัดประเมินผลการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0** คือ การวัดประเมินผลก่อนเรียน (Pre-assessment or Pre-evaluation) เพื่อค้นหาข้อบกพร่องของความรู้พื้นฐานของผู้เรียน เพื่อจัดสภาพการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นฐานของผู้เรียนแต่ละบุคคล การวัดประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Evaluation) เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สอนทราบผลลัพธ์ทางการเรียน นำไปปรับปรุงหรือแก้ไขการเรียนการสอนระหว่างเรียนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนและผู้สอนบรรลุวัตถุประสงค์ของการสอน การประเมินผลหลังสิ้นสุดการเรียนหรือการประเมินผลรวม (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลภายหลังที่จบ

กระบวนการเรียนการสอนทั้งรายวิชาแล้ว หรือที่เรียกว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินผลลัพธ์การเรียนรู้ และการประเมินผลงาน (Output & Outcome Results) เป็นหัวใจสำคัญของการสร้างบัณฑิต 4.0 ดังที่ไพฑูริย์ สินลาร์ตัน (2561) และทวิศักดิ์ จินदानุรักษ์ (2560) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและผลิตคนไทย 4.0 คือต้องการให้ผู้เรียนสามารถสร้างผลผลิตอย่างสร้างสรรค์ การคิด การประดิษฐ์ การสร้างสิ่งใหม่ต้องมีความรู้ใหม่ และสามารถบูรณาการความรู้จากหลายศาสตร์เข้าด้วยกัน ผลิตเป็นผลงานของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ

1.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 เป็นแนวปฏิบัติใหม่ที่เกิดขึ้นจากรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สังเคราะห์และผ่านการประเมินคุณภาพ สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นองค์ความรู้ และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนได้

1.2 ประเทศไทย 4.0 ต้องการคนไทย 4.0 สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้สร้างบัณฑิต 4.0 การสร้างบัณฑิต 4.0 นอกจากการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ควรส่งเสริมการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (On the Job Training: OJT) ในทุกหลักสูตร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0

2.2 ควรมีการศึกษามาตรฐานการเรียนรู้อาษาต่างประเทศเพื่อสร้างบัณฑิต 4.0 เพื่อเป็นมาตรฐานที่ใช้เป็นเกณฑ์วัดสมรรถนะภาษาต่างประเทศของบัณฑิต 4.0 ของประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข. (2559). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2561). *แนวคิดการศึกษา 4.0*. สืบค้นจาก <http://www.dpu.ac.th/ces/>
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2560). *เอกสารประกอบการบรรยายการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพอาจารย์เพื่อการ เรียนรู้อย่างสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. (2560). *การจัดการศึกษา 4.0 กับการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน*. สืบค้นจาก <http://adacstou.wixsite.com/adacstou/single-post/2017/09/01/>
- วิวัฒน์ คุ้มภูเมศ. (2561). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทสม)*, 3(3), 144-156.
- สมพงษ์ จิตระดับ และกมลวรรณ พลับจิ้น. (2560). *Active Learning สู่ ประเทศไทย 4.0*. สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?News>
- สมบัติ คชสิทธิ์ จันทน์ อินทรสุด และธนกร สุวรรณพฤติ. (2560). *การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนยุค THAILAND 4.0. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 7(2), 175-186.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2559). *แนวคิดประเทศไทย 4.0*. สืบค้นจาก <http://planning2.mju.ac.th/government/>
- เอนก เทียนบุชา. (2559). *หลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะ. วารสารจันทร์เกษมสาร*, 22(43), 33-47.
- Barrett, T. (2010). The problem-based learning process as finding and being in flow. *Innovations in Education and Teaching International*, 47(2), 165-174.
- Bernath, R. (2012). *Effectives Approaches to Blended Learning for Independent Schools*. Retrieved from <http://www.testden.com/partner/blended%>
- Bonk, C. J., & Graham, C. R. (2006). *The handbook of blended learning: global perspectives, local designs*. San Francisco, CA: Pfeiffer publishing.
- Churches, A. (2008). *Bloom's Digital Taxonomy*. Retrieved from <https://www.academia.edu/30868755/>
- Eisner, E. (1976). Education Connoisseurship and Criticism: Their Form and Functions in Educational Evaluation. *Journal of Aesthetic Education*, 39(2), 192-193.
- Heather, S. & Michael, B. (2012). *Classifying Blended Learning*. Retrieved from <http://www.innosightinstitute.org>
- Jones, L. (2007). *The Student-Centered Classroom*. Cambridge University Press.
- Markham, T. (2011). Project Based Learning. *Teacher Librarian*, 39(2), 38-42.
- Moore, M. (2006). *The handbook of blended learning*. San Francisco: John Wiley and sons.
- Singh, H. (2003). Building effective blended learning programs. *Educational Technology*, 43, 51-54.